"כל שקורין לה "אמא" (אמא) ואינה בושה: ר' זירא ור' שמואל בר רב יצחק חד אמר כל שאינה מקפדת וחד אמר כל שאינה בושה. מאי בינייהו איכא בינייהו בושה ואינה מקפדת, וכמה עונה? אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה "עונה בינונית' שלשים יום ורבא אמר רב חסדא עשרים יום ולא פליגי מר קחשיב ימי טומאה וימי טהרה ומר לא חשיב ימי טומאה ת"ר "זקנה שעברו עליה שלש עונות וראתה, דיה שעתה, ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה, ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ולא (*מיבעיא) שכוונה אלא אפי' פיתחה (ואפילו) והותירה אפי' פיתחה ולא מבעיא כוונה אדרבה כי כוונה קבעה לה וסתה ודיה שעתה, וכי תימא רבנן היא דפליגי עליה *דרבי דוסא דאמרי אשה שיש לה וסת מטמאה מעת לעת, איפכא מבעי ליה ולימא ולא שפיתחה והותירה אלא אפי' כוונה? תני לא שפיתחה והותירה אלא אפי' כוונה ואיבעית אימא ה"ק ולא שכוונה אלא שפיתחה והותירה אבל כוונה קבעה לה וסת ודיה שעתה ומני רבי דוסא היא: ר"א אומר כל אשה שעברה עליה וכו': תניא אמר להם רבי אליעזר לחכמים מעשה בריבה אחת בהיתלו שהפסיקה שלש עונות ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דיה שעתה, אמרו לו אין שעת הדחק ראיה מאי שעת הדחק איכא דאמרי שני בצורת הוו איכא דאמרי טהרות אפיש לעבידא וחשו רבנן להפסד דטהרות ת"ר "מעשה ועשה רבי כר' אליעזר לאחר שנזכר אמר *כדי הוא ר' אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק מאי לאחר שנזכר אילימא לאחר שנזכר דאין הלכה כר' אליעזר אלא כרבנן, בשעת הדחק היכי עביד כוותיה? אלא דלא איתמר הילכתא לא כמר ולא כמר ומאי לאחר שנזכר-לאחר שנזכר דלאו יחיד פליג עליה אלא רבים פליגי עליה אמר כדי הוא ר' אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק. ת"ר "תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה פעם ראשונה דיה שעתה, שניה דיה שעתה שלישית הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה, עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה, ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה, ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה, 'וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה, שניה מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה. עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה אמר מר עברו עליה שלש עונות דיה שעתה

הדר

ימי טומאה וימי טהרה. מראייה ועד ראייה שלשים יום. ימי טומאה שבעה שבעה לנדה ושלשה לזיבה ועשרים ימי טהרה: **הרי היא ככל הנשים.** דכיון דעשתה כך שלש פעמים אין זה סילוק דמים אלא שינוי וסת וכי תימא תיגלי מלתא למפרע שאף בראשונה מתוך שדמים מצוין בה ראתה ונטמא טהרות למפרע, לא אחמור רבנן כולי האי במעת לעת: **שכוונה.** שראתה שלש ראיות כולן בתשעים יום לא ביום תשעים ואחד: **אלא אפילו פיתחה.** כגון ראשונה לתשעים ושלשה, ושניה לסוף תשעים ושנים, ושלישית לתשעים ואחד או הותירה כגון ראשונה לצ"א יום, ושניה לצ"ב ושלישית לצ"ג אפילו הכי מטמאה מעת לעת, ולקמן פריך מאי "אפילו" הא ודאי הכי הוא דמטמאה מעת לעת דכיון שפיתחה או הותירה במה נסתר וסת אין כאן סילוק דמים אין כאן אבל אם כוונה יש כאן וסת ודיה שעתה: **איפכא מיבעי ליה.** ולא כשפיתחה או הותירה בלבד אמרו חכמים שמטמאה מעת לעת: **אלא אפילו כוונה.** דהוה למימר יש כאן קביעות וסת ודיה שעתה אפילו הכי מטמאה מעת לעת כרבנן דפליגי עליה דרבי דוסא: **ואיבעית אימא.** סמי מכאן "אפילו" ורבי דוסא היא והכי קאמר ולא כשכוונה דהוי כוונה קבעה וסת ודיה שעתה אלא שפיתחה והותירה: **בהיתלו.** שם מקום: **שני בצורת הוו.** והיכא הפסד מרובה תמשו: **לאחר שנזכר.** שלא יפה הורה: **שניה דיה שעתה.** שבראייה ראשונה לא הוחזקה בדמים הואיל ולא הגיע זמנה לראות עד שתתחזק כשאר חזקות: **שלישית מטמאה מעת לעת.** וכדאמר לקמן דהא מתניתין רבי היא דאמר בתרי זימני הוי חזקה הלכך בשני ראיות הוחזקה להיות דמים מצוין בה ומשהוחזקה והלך גזור בה רבנן מעת לעת: **עברו עליה שלש עונות וראתה.** סילוק דמים הוא זה ואפילו בהגיע זמנה לראות אית ליה להאי תנא דעברו עליה שלש עונות דיה שעתה דקתני סיפא ור' אליעזר היא דאמר במתניתין כל אשה שעברו עליה ג' עונות דיה שעתה כדלקמן: בס"פ אינו. ה"ג ת"ר תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה פעם ראשונה דיה שעתה שניה דיה שעתה שלישית הרי היא ככל הנשים ותנ"צ דלגבי בתולת דמים במתני' תנן במה אמרו דיין שעתן בראייה ראשונה אבל בשניה מטמאה מעת לעת הני מילי בהגיע זמנה לראות (א) (דמים) דדמים מצוין בה ובחדא זימנא איתחזקה אבל זו שלא הגיע זמנה לראות צריכה שתתחזק בחזקה גמורה ובתרי זימני הויא חזקה דהא מתניתין רבי היא וכדמוקמינן ליה לקמן הילכך בשתי ראיות הויא חזקה ובשלישית מטמאה מעת לעת ובההיא ראייה דאיתחזק בה לא גזרו רבנן טומאה למפרע כי היכי דבתולה דמתני' דהגיע זמנה לראות דמיחזקה בחדא ראייה ואמרו רבנן דיה שעתה שניה דיה שעתה באותה ראייה אף זאת המוחזקת בראייה שניה דיה שעתה עד שתראה את השלישית: **עברו עליה שלש עונות.** לאחר שהוחזקה וראתה: **דיה שעתה.** כרבי אליעזר מוקמינן לה לקמן דאמר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה כדקתני סיפא אף בהגיע זמנה וראתה עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה אלמא ר"א היא: **ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה.** לקמן בעי גמרא דהאי לא עברו עליה שלשה עונות שכוות אלא לסוף עונה חוזי כשאר נשים מאי לפי שיש לגמות הדבר נמי לדיים כדבעי לפרושי (ג) בסיפא: **ועוד עברו עליה ג' עונות וראתה.** מטמאה מעת לעת דאיגלאי מילתא דהאי הפסקות לאו סילוק דמים הם אלא שינוי וסת ולא שכוונה אלא שפיתחה והותירה כדאמרינן לעיל ואף על גב דלרבי הוי חזקה בתרי זימני והוכחה (ג) (השינוי) וסת לדילוג) ולאו סילוק דמים הן אפילו הכי לא מטמאינן לה בשניה מעת לעת דכיון דלא הגיע זמנה לראות היא הפסקה ראשונה מחזקינן לה בחזרת לקדמותה שלא יש עוד דמים מצוין בה וצריכה שתתחזק כבתחלה ופעם ראשונה ושניה דיה שעתה ושלישית מטמאה מעת לעת הלכך ראייה הסמוכה לה לשלש עונות קמאי היא ראשונה והסמוכה לשניה היא השניה ובשלישית מטמאה מעת לעת ואף על גב דהפסקה חזיא, שינוי וסת הוא ולא סילוק דמים. ע"כ: **וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמאה מעת לעת.** דהיינו בתולה דמתניתין דתנן בה במה אמרו דיה שעתה בראייה ראשונה אבל בשניה מטמאה מעת לעת: **עברו עליה כו'.** רבי אליעזר היא דאמר אפילו ילדה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה: **אמר מר.** גבי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה שלש פעמים ואחר כך עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה:

הדר

כל שקורין לה אמא אמא ואינה בושה. ובירושלמי פריך וכי בדעתה תלויה הדבר? ומשני כל שראויה לקרותה אמא: **ימי** טומאה וימי טהרה. פרש"י שבעה ימי נדות ושלשה ימי זיבה ועשרים יום ימי טהרה ולקמן תנן אך קשה דוחק דקרי לאחד עשר יום ימי טומאה ולקמן תנן בפרק בנות כותים (דף לז:) כל י"א יום בחזקת טהרה וקרא נמי קרי להו בלא עת נדתה ור"ח גריס אמר רבא אמר רב חסדא כ"ג: **זקנה** שעברו עליה שלש עונות. פירוש סמוך לזקנתה ועוד עברו עליה שלש עונות דיה שעתה והא דתנן (לעיל דף ז.) במה אמרו דיה שעתה בראשונה אבל בשניה מטמאה מעת לעת היינו כי ראתה בשניה בסוף שלשים: **פיתחה** והותירה. פרש"י כגון נ"א, נ"ב ונ"ג נקט דוקא במעין זה דהא לקמן בפרק האשה (דף סד.) פליגי בה רב ושמואל בראתה בט"ו לחודש זה ובט"ז לחודש זה ובי"ז לחודש זה לא קבעה וסת לדילוג, ומיהו למאי דפריש התם דדוקא בראתה לדילוג לחודש אבל ראתה היום ולאחר ט"ו יום ולאחר י"ז ימים לא קבעה וסת לדילוג אתי שפיר:

קחזיא

פא א ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ג ופ"ד מהל' משכב ומושב הל"א סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' כח:

פב ג טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' א:

פג ד ה מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"א ופ"ט כל"מ וטוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' כו וסעי' ל:

פד ו מיי' שם הל"ג סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' כו וכלל שם:

פה ו מיי' שם הל"ד סמג שם:

[מלה זו נראה שמיותרת ועי' סוכה כח: ובעירובין סב. וכן בברכות ובתוס' ליתא]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ת"ר וכו' זמנה לראות דדמים מצויין כו' ל' ותיבת דמים נמחק: (ב) ד"ה ועוד עברו וכו' כדבעי לפרושי לקמן כצ"ל ותיבת בסיפא נמחק: (ג) ד"ה ועוד עברו וכו' והוכחה דשינוי וסת לדילוג ולאו סילוק וכו' נראות היא הפסקה:

רש"ש מוחק כיון וש"ם

[לעיל ד:]

[לעיל ו. עירובין מו.]

[ברכות ט. וש"נ]

◆

תוספי הרא"ש

בעי טבילה. כרואתה בפ"ק דמגילה. ר"ל דהם הזאה גורמת לה הטהרה דאם לא הזו עליו לא היה טהור לעולם. וטמא טהור לגמרי כדכתיב והזה הטהור על הטמא והיינו הדרשויה אע"ג דנושא טמא וטמא נמי קא הדר שיעור הזאה טמא טהור: ועוד מזה בעי כיבוס נוגע לא בעי כיבוס. וכיון דכתיב במזה כיבוס בגדים ובנוגע לא כתיב ביה כיבוס בגדים לית לן למימר דמזה היינו נוגע ותימה והא גבי נבלה במזה כתיב והאוכל מנבלתה יכבס את בגדיו ודרשי' ליה לשיעור לנוגע כאוכל. אבל האוכל עצמו לא מטמא דממעטינן ליה מבה דכתיב גבי נבלת העוף דדרשי' בה בה ולא באחרת. ונוגע לא בעי כיבוס הכא נמי ניסא דמזה היינו נוגע אע"ג דבמזה כתיב ביה כיבוס ונוגע לא בעי כיבוס. וי"ל דמילף ילפינן ליתן לו שיעור אוכל. אבל לא אמרינן דמזה היינו נוגע כיון דמזה כתיב ביה כיבוס ונוגע לא בעי כיבוס. וא"ת הכא נמי ליתן לנוגע כשיעור הזאה ואמאי אמרינן מזה היינו נושא ולא מוקמינן ליה ליתן לנוגע שיעור הזאה. י"ל כיון דכתיב במזה כיבוס ונוגע לא (היה) בעי כיבוס לא מוקמינן ליה לשיעורא דנוגע אלא מוקמינן ליה בנושא דלא כתיב ביה כלל. אע"ג דבאוכל נבלה כתיב ביה כיבוס ומוקמי' ליתן שיעור דלא בעי כיבוס. שאני התם דילפינן נמי שיעור' לנושא דבעי כיבוס אבל הכא אי לא (בעי) אתי למילף כי אם הנוגע לא הוה למיכתב במזה כיבוס תו כיבוס דאוכל נבלה אצטריך למיכתב דאי לא כתיב ביה כיבוס לא הוה ממעטינן מיניה אלא שאינו טעון כיבוס כנבלת עוף טהור אבל מטרי' מטמא אבל השתא דכתיב ביה כיבוס איתמעיט לגמרי. ור"ם ועוד מזה בעי כיבוס ונוגע לא בעי כיבוס כלומר אי אפשר לומר דמזה היינו נוגע דבמזה בעי כיבוס ואילו נוגע ק"ל דלא בעי כיבוס כדמוכחי במה משניות ואי אמרינן דמזה היינו נוגע א"כ ליבעי נוגע כיבוס אלא ע"כ צריך לפרושי דכיון דכתיב במזה כיבוס ובנוגע לא כתיב כיבוס לא אמרינן דמזה היינו נוגע ור"ם הקשה מ"מ הדר ביה מאי דאמר מזה היינו נוגע או משום דקשיא ליה והא כתיב מזה והא כתיב נוגע. ועוד מזה בעי כיבוס נוגע לא בעי כיבוס לישני ליה דהדכא דלא נוגע כשיעור הזאה לא בעי כיבוס ומזה אתי לאורויי אנוגע כבשיעור הזאה דבעי כיבוס ותירץ דלא ניחא ליה לאוקמי קרא בנוגע להצריכו כיבוס ובמשא יהיה מדור לגמרי דלא אשכחן טומאה דלא מטמאה אלא בנוגע ומשון כבוס בגדים לגבי אוקמה במשא ומשון כיבוס ובמגע לא בעי כיבוס דאשכחן טומאה כיוצא בה דנבלה מטמאה אדם ולא בעי כיבוס ובמשא בעי כיבוס. וכן מרכב הזב חמור משאו ממגעו ועוד מיסתבר ליה לאוקמיה טפי בנושא מבנוגע דלשון מזה משמע לשון הויית ותזות דהיינו נשא. אבל אין במשמעו לשון נוגע כלל ושמעתי דהמזה מי הנדה הוא כמו הויית מי הנדה כלומר יש בהויית מי הנדה טומאה והכא לאוקמי בנוגע ובנושא. כדכתיב וישב יורם להתרפא ביזרעאל מן המכים אשר יכוהו ארמים. וכמו דאת אמר מכת מכים והכאת מכים. אמרינן נמי מהזאות מזה: [ע"כ שייך לעמוד הקודם]

רבא אמר עשרים יום. ר"ח גרים כ"ג דלא חשיב ג' ימי זיבות ימי טומאה דאמרינן לקמן כל י"א יום בחזקת טהרה שדמיה מסולקין: **ולא** שכוונה אלא שפיתחה והותירה. פרש"י כגון שראתה לצ"ג יום ולצ"ב מהו דוקא דכי האי גוונא נמי קבעה לה וסת כשתראה יום צ"ד תהא דיה שעתה אלא לא דלגה הימים בכוון: **שניה** דיה שעתה. פי' רש"י אע"ג דבהגיע זמנה תנן בשניה מטמאה מעת לעת היינו משום דמצויין בה דמים ואינה צריכה שתתחזק ובהא דינא חשבינן לה מוחזקת אבל בזו בעינן חזקה גמורה. ואתיא כרבי דאמר בתרי זמני הויא חזקה ובראייה שמוחזקת בה דייה שעתה מ"ו לקמן לא משמע הכי דגרסינן תינוקת שהגיע זמנה

◆

תוספי הרא"ש

לראות כו' כמו אמר מר ותלה קאי מני ר' חייא ומשמע דבהגיע זמנה בעינן שתחזוק חזקה גמורה. ובראייה שמוחזקת בה מטמאה מעת לעת. הא דאמרינן הכא דשניה דיה שעתה. י"ל דבהגיע זמנה דוקא אמרינן בראייה שמוחזקת בה מטמאה מעת לעת אבל בלא הגיע בעינן שתחזוק תחלה. ולרשב"ג כשהגיע מטמא' בשלישי' וכשלא הגיע ברביעית וקשה דא"כ מתני' דתנן במה אמרו דיה שעתה בראשונה אבל בראייה שניה מטמאה מעת לעת היינו כר'. ובסוף הבא על יבמתו אמרי' ומתות סתם לן תנא כרשב"ג דתנן אין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה ג' פעמים והא סתם לן נמי כר' במתני' וי"ל דסתמא בתרייתא עיקר. ומי' קשה דהא דאמר רב כהנא לעיל ג' בתולות תן והדיך ליתני בתולת דמים. ומאי פריך דלמא כרשב"ג ס"ל דבתולה ק"ל בוסתות כדאמרינן ביבמות. והלכך לא מצי למיתני דכל תני דחשיב בפעם ראשונה לא מיקרי עוד בתולה אבל בתולת דמים בפעם ראשונה עדיין בתולה היא וכן בשניה ואפי' אי ס"ל כר' ניחא דפעם ראשונה עדיין מיקרא בתולה עד שניה. אלא שבראייה שמוחזקת בה מטמאה על כן נראה כפרש"י. וברוב ספרים ל"ג לקמן הגיע זמנה לראות. אלא ה"ג מני רבי היא ואלא הגיע זמנה קאי: **עברו** עליה ג' עונות דיה שעתה. פרש"י כר' אליעזר כדקתני סיפא אף בהגיע זמנה ובתוספתא לא משמע כדקתני בהדך דלא הגיע זמנה דיה שעתה תבי הגיע זמנה קתני מטמאה מעת לעת ופליג עלה ר' אליעזר אלמא רבנן מודו בלא הגיע זמנה ואע"ג דהוחזקה בראיות כיון דלא הגיע זמנה בהפסקות מדמו לה למעוברת ומניקה אליבא דר' יוסי במתני': **ועוד** עברו עליה ג' עונות. פרש"י בתשובה אע"ג דלר' בתרי זמני הויא חזקה אינה מתחזקת עד הפסקה שלישית דבהפסקה ראשונה חזרה לקדמותה והוי כאילו לא ראתה מעולם וצריכה שתתחזק כבתחלה בשתי ראיות ובשלישית תטמא דהיינו ראיית ראשונה דאחר הפסקה ראשונה ושנית שלאחר הפסקה שניה. ובשלישית תטמא מעת לעת וכיון דחשיב לה בהפסקה ראשונה בחזרה לקדמותה אינה כמנין שתי הפסקות שלאחר כן ונמצא שאין אחר ראיה ראשונה שלה אלא שתי הפסקות ולאותה הפסקה שהיא מתחזקת לקביעות וסת ומטמאה מעת לעת. וזה דחוק דלא קתני גם הגיע זמנה ועוד עברו ג' עונות דיה שעתה מכלל דבהגיע ועברו ג' פעמים מטמאה מעת לעת כיון שקובעת ראיה באותה וסת. אע"ג דפירש"י לעיל דבראייה שמוחזקת בה דייה שעתה יש לחלק בחזקה זו משום דאיגלאי מלתא שלא נסתלקה מן הדמים מעולם ומיהו באותן שקודם זו דיין שעתן אע"ג דאיגלאי מלתא כיון שבאותה שעה לא נודע עדיין כמו שמצינו לעיל גבי היתה בחזקת טהרה מעוברת ולפי מ"ש פירשו הא דתנן לעיל גבי זקנה ועוד עברו עליה שלש עונות דייה שעתה אתיא כרשב"ג דבתולה וזקנה שוות:

נושא
כמה עונה

נושא
זקנה שעברו עליה כמה
עונות והתחילה שוב
לראות דם

נושא/מגמה

תינוקת:
א- שלא
הגיע זמנה
לראות
ב- הגיע
זמנה
לראות

3 שלבים מדבריתא
"תינוקת"

"הדר קתני בזונות
מאי"